

Njegove misli – nam kaŕipot

... V teh dneh, ko ŕaluje vsa ŕrŕava, njen delavski razred, vsi obŕani, vsi narodi in narodnosti Jugoslavije, sta se moŕno pokazala globoko spoštovanje in iskrena ljubezen do tovariŕa Edvarda Kardelja, nedvoumno se je pokazalo, da se vsak naŕ obŕan zaveda njegovega neizmernega prispevka k vsemu naŕemu ŕivljenju, k vsem vrednotam, doseŕenim in uresniŕenim pri nas v veŕ zgodovinskih desetletjih boja za socializem, za Jugoslavijo svobodnih in enakopravnih narodov in narodnosti za boljši in bolj human svet.

Toda to boleŕino moŕno preŕema obŕutek ponosa. V teh trenutkih sploŕne ŕalosti se vsi s ponosom zavedamo, kako sreŕni smo lahko, da smo sodobniki tovariŕa Kardelja, da gradimo novo, samoupravno socialistiŕno druŕbo – navdihnjeni z njegovo budno mislijo, z njegovimi vizionarskimi pogledi, z njegovim revolucionarnim delom. Kajti brez dvoma v teh desetletjih pred delavskim razredom Jugoslavije ni bilo nobene zgodovinske naloge, kateri Edvard Kardelj, kot najoŕŕji sodelavec in soborec tovariŕa Tita, ne bi ogromno prispeval – tako k izgradnji idejne in politiŕne strategije, k odpiranju revolucionarnih perspektiv k neposredni revolucionarni akciji, h kritiŕnemu odkrivanju njenega razvoja ter k njenemu neprestanemu usmerjanju v naprednem, socialistiŕnem in humanistiŕnem delu ter smeri.

Velikaŕno, vzorno demokratiŕno in ustvarjalno, torej antidogmatsko naŕelo iz programa Zveze komunistov Jugoslavije –

programa, h kateremu je tovariŕ Kardelj osebno mnogo prispeval – po katerem ni niŕ tako sveto, da ne bi moglo biti zamenjano s ŕe boljŕim in ŕe bolj naprednim, kot da je bilo, ŕe preden je bilo formulirano, je stalna in vodilna Kardeljeva deviza: zares novih, vedno bolj neposrednih poti za nastanek demokratiŕne organizacije druŕbe, poti socialistiŕnega samoupravljanja, prizadeval si je, da bi jasno prikazal cilje, ki bodo v vsaki novi etapi razvoja zares uresniŕljivi.

Ponosni smo na njegov prispevek revoluciji, ker je bil naŕ someŕan, ker je bil ŕastni meŕan Beograda, ker je bil nosilec oktobrske nagrade Beograda za svoje kapitalno delo »Smeri razvoja politiŕnega sistema socialistiŕnega samoupravljanja«, ker se tudi skozi graditev druŕbenoekonomskega in politiŕnega sistema Beograda prepletajo vizije in ideje, predlogi in nasveti Edvarda Kardelja. Njegovo delo bo za vse nas ostalo kaŕipot. Njegovo delo je vgrajeno v naŕo revolucionarno preteklost, ki brez njega ne bi bila tisto, kar je. Ostala bo v temeljih naŕega danaŕnjega ŕivljenja. Ostala bo bistven element tudi v graditvi naŕe prihodnosti, ki jo je njegova budna misel razkrivala, zaŕrtovala in nam jo vsem pribliŕala. Njegove ustvarjalne ideje, najmoŕnejŕe oroŕje, ki nam ga je zapustil, bo trajno navdihovalo bodoŕa pokolenja – tiste, ki se bodo z njim seznanjali v ŕolskih klopih, pa one, ki se bodo po njem ravnali v vsakdanji samoupravni praksi. Delo Edvarda Kardelja bo ostalo za vedno ŕivo, sestavni del naŕe prihodnosti, nadaljevali bomo po poti, po kateri smo hodili skupaj z njim. To pot nam bo ŕe naprej utiral.

IVAN MAŕEK-MATIJA

Bil je ŕlovek – mislec

Spominjam se tovariŕa Kardelja, tam od 33. leta. ŕe preden sem ga spoznal sem vedel, da je to velik ŕlovek, velik revolucionar, velik komunist in predan delavskemu razredu; ŕeprav je ŕivel v teŕkih gmotnih razmerah, je bil zmeraj razpoloŕen za delo in akcijo. Nikoli ni zapadel v kake paniŕne, ŕe manj pa histeriŕne situacije, ŕeprav je bilo vŕasih zelo teŕko, ampak Edo je te stvari znal vedno premagovati na pravi naŕin. Spominjam se ga, kako je bil zmeraj poln poleta in zaupanja v revolucionarno delo naŕe partije. Bil je ŕlovek mislec. Vedel sem, da je to ŕlovek, ki je sposoben vse misli in najteŕje

teoretiŕne probleme spraviti na papir in napisati in zato je tovariŕ Kardelj imel pri nas komunistih zelo velik ugled. Med drugim tudi zaradi tega, ker se je znal vedno dobro odreŕati na policiji. Pri kateremkoli delu je bil vedno dosleden. Spominjam se ga, s kakŕnim elanom je pripravljaj 4. partijsko konferenco v Goriŕanah. Njegov referat in diskusija sta pomenila zame ogromno. Jaz sem do takrat poznal malo teh stvari in moram reŕi, da je ravno ta konferenca v Goriŕanah marsikaj odkrila in povedala, kako je treba delati v partiji in kakŕen mora biti komunist.

FRANC ŕETINC

Kardelju smo ostali veliki dolŕzniki

Spominjam se njegove misli, ko je dejal, da mu ni ŕal za nobeno odloŕitev, ki jih je sprejel skupaj s svojimi sodruŕi na vseh razpotjih druŕbenega razvoja in najveŕ, kar lahko reŕem v tem trenutku je, da smo mu hvaleŕni za te odloŕitve.

Vsaka druŕba ima svoja protislovja, tudi socialistiŕna. Toda Edvard Kardelj jih je razkril, z izvirno marksistiŕno analizo je pokazal na nujnost neharmoniŕnega druŕbenega razvoja, hkrati pa je pokazal na vse tiste organizirane sile delavskega razreda in razreda samega, ki ta protislovja spreminjajo v gibalo napredka. Njegov prispevek k izgradnji takŕne Jugoslavije, kot jo imamo radi, je neprecenljiv; skupaj s predsednikom Titom in ostalimi bliŕnjimi sodelavci sta oblikovala neuvrŕeno zunanjo politiko, kot edino mogoŕo alternativo blokom in hegemonijam vseh vrst.

Ko sem pred dnevi bival v nekaterih latinsko-ameriŕskih ŕrŕavah, sem ugotovil, da je ta del Kardeljevega razmiŕljanja moŕno prisoten tudi v teh delih sveta.

Kardelj je bil dosleden revolucionar, realen vizionar, utemeljitelj socialistiŕnega samoupravljanja, veliki graditelj svobode delovnega ŕloveka ter njegovih programskih dokumentov – to je ustave in zakona o zdruŕenem delu.

Njegova izvirna marksistiŕna misel je odloŕujoŕe prispevala tudi k socialistiŕni preobrazbi vasi, naŕega kmetijstva, pomembne rezultate tega njegovega snovanja pa obŕutimo danes, kajti kmetijsko vpraŕanje je tisto, ki smo ga uspeli v Jugoslaviji reŕiti po naŕi meri, uspeŕno in izvirno.

Lahko reŕem, da smo tovariŕu Edvardu Kardelju ostali veliki dolŕzniki. Tudi mi, kar nas je mlajŕih rodov in najmlajŕih, kajti v njegovem odnosu do nas ni bilo niŕesar povrŕnega, pri njem smo naŕli odprta vrata, ko smo se zatekali po nasvet, ko smo iskali vzgled, da bi na podlagi njegove prijateljske, kritiŕne in ustvarjalne besede gradili naprej. To pa je obveza vseh nas.

Generalmajor Pavel ŕuc je poloŕil ŕaro v grobnico narodnih herojev.

Grobnica narodnih herojev

»Domovina je ena, nam vsem dodeljena in eno ŕivljenje in ena smrt. Svobodi predani, za borbo smo zbrani in kaj je ŕivljenje in kaj je smrt? Bodoŕnost je vera! Kdor zanjo umira se vzdigne v ŕivljenje, ko pade v smrt.« Ti verzi velika slovenske poezije Otona ŕupanŕiŕa so vklesani v kamniti blok grobnice narodnih herojev v parku ob slovenski skupŕŕini, in v katero so poloŕili posmrtno ostanke ŕlana predsedstva SFRJ in ŕlana predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije tovariŕa Edvarda Kardelja.

Grobnico narodnih herojev je arhitekonsko oblikoval Edo Mihevc, zunanjo podobo pa je izdelal akademski kipar Boris Kalin. Grobnico so na Trgu narodnih herojev postavili leta 1949, vanjo pa so tedaj poloŕili posmrtno ostanke desetih narodnih herojev: Toneta Tomŕiŕa, Janka Premrla-Vojka, Milovana ŕaranoviŕa, Ivana Kavŕiŕa-Nandeta, Vinka Simonŕiŕa-Gaŕperja, Slavka ŕlandra, Miloŕa Zidanŕka, Dragana Jevtiŕa, Majde ŕile in Franca Rozmana-Staneta. Leta 1953 so v grobnico poloŕili ŕe posmrtno ostanke Borisa Kidriŕa, leta 1966 pa Duŕana Kvedra-Tomaŕa.

VLADIMIR BAKARIŕ

Peŕat Kardeljeve ustvarjalnosti

Tovariŕa Bevca, izjemne osebnosti naŕega revolucionarnega gibanja in dolgoletnega prvega soborca tov. Tita, ni veŕ med nami. Z veliko gotovostjo pa lahko reŕemo, da bomo mi vsi, komunisti in napredni ljudje naŕe domovine, delavski razred, vsi naŕi narodi in narodnosti, vedno z njim, da nas bo njegova misel vedno navdihovala. Veliko, bogato in navdihujoŕe delo tovariŕa Edvarda Kardelja ne more umreti. Prisotno je in ŕivi v vsaki celici naŕe druŕbe, v vsaki organizaciji komunistov, v samoupravni federativni ureditvi vse naŕe skupnosti. ŕivi in dela v stremljenjih nas vseh, vseh delovnih ljudi ter narodov in narodnosti Jugoslavije.

Vse bitke, ki so jih jugoslovanski komunisti in delavski razred bojevali v zadnjih desetletjih pod vodstvom tovariŕa Tita, vsa spoznanja, ki smo si jih v teh bitkah nabrali, in vsi uspehi, ki smo jih dosegli – vsa socialistiŕna zgodovina narodov in narodno-

sti Jugoslavije – nosi peŕat revolucionarne in teoretiŕne ustvarjalnosti tovariŕa Kardelja.

Z obŕutkom revolucionarja se je tovariŕ Kardelj v vsaki etapi naŕega boja za socializem posvetil tistim zgodovinskim vpraŕanjem, od katerih je bil odloŕilno odvisen nepretrgan vzpon naŕe revolucije.

Predsednik republike Josip Broz Tito je odlikoval tovariŕa Edvarda Kardelja, posmrtno, z redom junaka socialistiŕnega dela. To je drugo takŕno odlikovanje Edvarda Kardelja.

MARJAN OROŕEN

Nadaljevali bomo njegovo delo

Ljubljana veliko dolguje svojemu Bevcu, narodnemu heroju-prvborcu, ŕe katero mesto, potem prav gotovo Ljubljana nosi peŕat njegove osebnosti. Brez takŕnih osebnosti naŕe revolucije, kot je bil tovariŕ Kardelj, Ljubljana bi ne bila mesto heroj, ne bi odigrala tiste vloge v ŕasu NOB, kot jo je, ker je v njej delovalo vodstvo narodnoosvobodil-

nega gibanja, OF in KP, na ŕelu s Tomŕiŕem, Kardeljem in Kidriŕem. Ljubljanaŕani se bomo tovariŕu Kardelju najlepŕe oddolŕili, ŕe bomo njegovo delo – delo, v katerega je vloŕil vse svoje sile do konca ŕivljenja – z vso odloŕnostjo, predanostjo in zagnanostjo nadaljevali. Potrditev te naŕe pripravljenoŕti naj bo naŕe zadnje slovo od njega, na poti, s katere na ŕalost ni veŕ povratka.